

25 éve gyilkolták meg San Salvador érsekét,
a szegények pártfogóját és szószólóját

A mesterlövész és megbízói

Maria Julia Hernández vallomása

„Szorosan együtt működtem **Oscar Arnulfo Romero** érsekkel. 1977-től 1980-ig. Az egyetemről verbuválódott társadalmi munkások csoportját alkottuk. Megtettük, amire kért minket. Akkoriban filozófiai előadásokat tartottam San Salvador egyetemén. Eredetileg jogot tanultam.” Maria Julia Hernández salvadori, és magától értetődőnek tartotta, hogy nőként alapos képzést kapjon. „Az én nemzedékemben normális volt, hogy nők az egyetemen dolgoznak. Családom mindig támogató volt.” Amikor Maria Julia Hernández felkeresi az alsó-szászországi Oldenburgban az Oscar Romero Házat a Katolikus Főiskolai Közösség meghívására, az egykori érsek iránti nagy tisztelet beszél belőle. Oscar Romerót 1980. március 24-én az oltárnál lötték le. Gyilkosai után sosem nyomoztak komolyan. Mindazonáltal 2004 szeptemberében az USA-ban megtartották az első pert a merényletben résztvevők egyike ellen.

Amikor Hernández 1977-ben megismerte Oscar Romerót, az érseknek volt egy gondja. Kiadott ugyanis egy hetilapot, de ezen a napon nem tudta kinyomtatni, mert egy bombatámadás lerombolta a nyomdát. „Arra kért minket, az egyetemi önkéntesek egy csoportját, hogy gondoskodjunk másik nyomdáról. Sikertült is. A következő időszakban segítettünk neki a hozzá érkezett menekültek gondozásában. Szállást adott azoknak, akik túléltek a mészárlásokat. Segítettünk neki, ha megbetegedett a titkárnője, intéztük a levelezését, támogattuk az evangélium hirdetésében.”

Maria Hernández és értelmiségi barátai szívesen dolgoztak az érseknek. Társadalmi munkában. „Sok munka volt, sokan kértek segítséget. Terror uralkodott. Reggelenként holttestek hevertek az utcákon. Nagy üldözési hullám volt a katolikus egyház ellen.” A hadsereg üldözte a papokat, apácákat, katekétákat, mihelyt azok a szegények segítségére siettek. Azzal vádolták őket, hogy kommunisták. „Feltétlenül segíteni akartam. Felvettem Romero prédikációit. A kazettákat régen átadtam a Szentté Avatási Kongregációnak. Arra kértem az érseket, publikálja prédikációit. De ő azt mondta, nem, ez nem szükséges, és nem is lehetséges, mert mindig szabadon prédikál. Egyszer a titkárnőjét helyettesítettem, mert megbetegedett. Ekkor valaki átnyújtott nekem egy vastag csomagot, amelyben levelek voltak. Ezekben arra kérték az emberek Romerót, hogy juttassa el hozzájuk prédikációit. Erre azt mondtam neki: „Monseñor, nem én kérem ezt Öntől. A nép szeretné megkapni a prédikációit. Ezután felvettem a beszédeit. Ez adventben történt, és karácsonykor már megvoltak írásban a prédikációk.”

El Salvadorban ma már nincs katonai diktatúra, de az emberek helyzete alig jobb, mint 25 évvel ezelőtt. Hernández a neoliberais kapitalizmussal indokolja ezt. „Ez kevesek kezében összpontosítja a gazdagságot. Munkanélküliség, lakáshiány van, sok a beteg, és alig van remény. Sok gyerek éhen hal”, mondja. „Strukturális erőszak uralkodik El Salvadorban. Az egyetlen haladás abban áll, hogy az 1992-es békeszerződés óta nincs háború.” Akkoriban kezdődött a demokratizálódás tétova folyamata. A kormány azonban ellenőrzi a médiumokat, mondja Hernández, s az igazságszolgáltatás még mindig nem független. „A kormány igen konzervatív, és csak azért nyerte meg a választásokat, mivel félelmet keltett a választókban az újabb erőszakhullámtól”, majd hozzáteszi: „A katonai diktatúrával kapcsolatos igazság még mindig nem ismert, az igazságszolgáltatás nem dolgozik, a tettesek büntetlenséget élveznek, az áldozatokat nem kártalanítják.”

Romero érsek halálában sokan részeseek voltak, tájékoztat Maria Hernández. „Nagybirtokosok, katonai vezetők és politikusok összeesküvése volt ez. A gyilkos egy mesterlövész volt, de ez nem fontos. A megbízói fontosak, az értelmi szerzők. Sokuk neve ismert. Az egyik tanú, a mesterlövész sofőrje, aki a gyilkost a templomhoz vitte, tanúvallomást tett a múlt őszi perben, de őt az USA tanúvédelmi programja védi. Maria Julia is tanúskodott, de ő továbbra is védelem nélkül él.

Gudrun Fischer

Forrás: Publik-Forum, 2004/22

